Agatha Christie

Iarba morții

— ATUNCI, e rândul doamnei B., spuse încurajator Sir Henry Clithering.

Doamna Bantry, gazda, îl privi cu reproş.

— V-am mai spus că nu vreau să fiu azi Doamna B. Sună prea impunător.

— Fiți atunci Şeherezada.

— Chiar dacă aş fi Şehe... Cum ați spus? Tot nu vă pot povesti nimic; întrebați-l pe Arthur, dacă nu mă credeți.

— Tu te pricepi la relatarea faptelor concrete, dar nu ai imaginație, zise colonelul Bantry.

— Aşa este, adăugă doamna Bantry. Flutură catalogul de bulbi pe care-l păstra pe masa din fața ei. V-am ascultat pe toți şi nu pricep cum faceți. „Unul spune ceva, altul răspunde, unii întreabă, unii gândesc, toată lumea este implicată" – eu n-aş putea aşa ceva! În plus, nu am nici un subiect în jurul căruia să țes o poveste.

— Dă-mi voie să nu te cred, doamnă Bantry, zise dr. Lloyd. Clătină din capul cărunt a neîncredere.

Bătrâna Miss Marple spuse cu o voce blândă:

— Firește, dragă...

Doamna Bantry se scuză în continuare:

— Nu ştiți ce viață banală duc eu. Necazurile cu servitoarele, cu

Agatha Christie

Iarba morţii

— ATUNCI, e rândul doamnei B., spuse încurajator Sir Henry Clithering.

Doamna Bantry, gazda, îl privi cu reproş.

— V-am mai spus că nu vreau să fiu azi Doamna B. Sună prea impunător.

— Fiţi atunci Şeherezada.

— Chiar dacă aş fi Şehe… Cum aţi spus? Tot nu vă pot povesti nimic; întrebaţi-l pe Arthur, dacă nu mă credeţi.

— Tu te pricepi la relatarea faptelor concrete, dar nu ai imaginaţie, zise colonelul Bantry.

— Aşa este, adăugă doamna Bantry. Flutură catalogul de bulbi pe care-l păstra pe masa din faţa ei. V-am ascultat pe toţi şi nu pricep cum faceţi. „Unul spune ceva, altul răspunde, unii întreabă, unii gândesc, toată lumea este implicată” – eu n-aş putea aşa ceva! În plus, nu am nici un subiect în jurul căruia să ţes o poveste.

— Dă-mi voie să nu te cred, doamnă Bantry, zise dr. Lloyd. Clătină din capul cărunt a neîncredere.

Bătrâna Miss Marple spuse cu o voce blândă:

— Fireşte, dragă…

Doamna Bantry se scuză în continuare:

— Nu ştiţi ce viaţă banală duc eu. Necazurile cu servitoarele, cu bucătăresele, scurte vizite în oraş la târguieli, dentist, sau la cursele de cai de la Ascot pe care Arthur le urăşte aşa de mult, sau grădinăritul…

— Ah, zise dr. Lloyd. Grădina. Ştim cu toţii că este marea dumneavoastră pasiune.

— Trebuie să fie o adevărată plăcere să ai o grădină, zise Jane Helier, tânăra şi frumoasa actriţă. Adică, atâta vreme cât nu trebuie să sapi sau să-ţi murdăreşti mâinile. Şi eu ador florile.

— Grădina, repetă Sir Henry. N-am putea-o lua drept punct de pornire? Încercaţi, doamnă B. Bulbii otrăviţi, narcisele letale, iarba morţii!

— E ciudat că spuneţi aceste lucruri, zise doamna Bantry. Îmi amintesc eu de ceva acum. Arthur, mai ţii minte afacerea de la Clodderham Court? Ştiţi doar, bătrânul Sir Ambrose Bercy. Îţi aminteşti ce bătrân amabil şi curtenitor îl crezusem cu toţii?

— Desigur. Da, a fost o întâmplare tare ciudată. Continuă, Dolly.

— Spune-o tu mai bine, dragule.

— Nu vorbi copilării. Continuă tu. Dacă ai început, n-ai decât să termini singură. Eu mi-am terminat partea mea.

Doamna Bantry inspiră adânc. Îşi împreună mâinile şi pe faţa ei se aşternu o umbră de îndurerare. Vorbi repede şi cursiv.

— Nu sunt prea multe de spus. Iarba morţii – de aici am pornit să fac legătura, deşi în mintea mea îi zic salvie şi ceapă.

— Salvie şi ceapă, se minună dr. Lloyd.

Doamna Bantry confirmă.

— Iată cum s-a întâmplat, explică ea. Şedeam, eu şi Arthur, cu Sir Ambrose Bercy la Clodderham Court, şi într-o zi, din greşeală (într-un mod de-a binelea prostesc), odată cu salvia s-a cules şi un mănunchi de frunze de degeţelu-roşu. În seara respectivă, la cină raţele au fost umplute cu ele şi toată lumea s-a îmbolnăvit, iar o tânără, sărmana – pupila lui Sir Ambrose Bercy – a şi murit.

Se opri.

— Doamne, doamne, ce tragic, spuse Miss Marple.

— Nu-i aşa?
— Ei, şi ce-a mai urmat? Întrebă Sir Henry.
— Nimic, zise doamna Bantry. Asta-i tot.
A urmat un suspin general. Deşi fuseseră avertizaţi de dinainte, nu se aşteptaseră ca povestea să fie atât de scurtă.
— Dar, draga mea doamnă, protestă Sir Henry, asta nu poate fi tot. Ceea ce ne-aţi relatat dumneavoastră este o întâmplare tragică, dar în nici un caz o enigmă.
— Ei, ar mai fi ceva, zise doamna Bantry. Dar dacă v-aş spune şi acest lucru, aţi ghici imediat ce-a fost.
Apoi privi sfidător la cei adunaţi şi le aminti:
— V-am spus că nu pot să creez din fapte o povestire care să pară verosimilă.
— Aha! Sir Henry se ridică din scaunul lui comod şi-şi potrivi lomionul. Să ştii, Şeherezada, că e cel mai reconfortant aşa: ne provoci ingeniozitatea. Încă nu sunt sigur dacă n-ai făcut-o deliberat pentru a ne stimula curiozitatea. Să încercăm să ghicim din „douăzeci de întrebări”. Miss Marple, aţi vrea să începeţi dumneavoastră?
— Eu aş vrea să ştiu ceva despre bucătăreasă, zise Miss Marple. Trebuie să fi fost o femeie proastă sau neexperimentată.
— Foarte proastă, zise doamna Bantry. A plâns mult după aceea zicând că frunzele i-au fost culese şi aduse drept salvie şi ea nu avea de unde să ştie acest lucru.
— A fost una care nu prea gândeşte, adăugă Miss Marple. Probabil o femeie mai în vârstă şi o bucătăreasă bună, mă gândesc, nu?
— O, una excelentă, zise doamna Bantry.
— E rândul dumneavoastră, domnişoară Helier, i se adresă Sir Henry.
— Oh, vreţi să spuneţi că e rândul meu să pun o întrebare? Urmă o pauză în care Jane reflectă şi în final spuse neajutorată: De fapt, nici nu ştiu ce să întreb.

Ochii ei frumoşi îl priveau rugător pe Sir Henry.

— De ce nu întrebaţi asupra „dramatis personae”, domnişoară Helier? Sugeră acesta, zâmbind.

Jane îl privi cu nedumerire.

— Personajele în ordinea apariţiei lor, clarifică Sir Henry cu amabilitate.

— O, da, într-adevăr, bună idee, acceptă Jane.

Doamna Bantry începu imediat să numere pe degete persoanele implicate.

— Sir Ambrose, Sylvia Keene (fata care a murit), o prietenă a ei care stătea tot acolo, Maud Wye, una din acele fete negricioase şi urâte, dar care totuşi impresionează – niciodată n-am înţeles cum de reuşesc să impresioneze. Apoi mai era domnul Curie, care venise să discute despre cărţi cu Sir Ambrose – niscaiva cărţi rare, ciudăţenii în latină, tot felul de pergamente învechite. Apoi mai era Jerry Lorimer, un fel de vecin. Reşedinţa sa, Fairlies, se învecina cu proprietatea lui Sir Ambrose. Şi-apoi mai era doamna Carpenter, un gen de femeie pisicuţă, între două vârste, răsfăţată; era un fel de, dame de compagnie” pentru Sylvia, mi se pare.

— Dacă acum e rândul meu, şi mi se pare că aşa este, zise Sir Henry, pentru că stau lângă domnişoara Helier, aş dori foarte mult, doamnă Bantry, scurte portrete verbale ale tuturor celor care s-au perindat prin casă.

— Dar…, doamna Bantry ezită.

— Începeţi cu Sir Ambrose, continuă Sir Henry. Cum era el?

— Era un bătrân foarte distins, de fapt nici nu era chiar aşa de bătrân, nu cu mult peste şaizeci, cred. Era foarte delicat; avea inima slăbită, nu putea urca scările, îşi montase un lift în acest scop, aşa că părea mai bătrân decât era din cauza bolii. Avea maniere deosebit de elegante, rafinat – acesta este cuvântul care l-ar descrie cel mai exact. Nu-l puteai vedea niciodată iritat sau supărat. Avea un păr alb frumos şi o voce nespus de plăcută.

— Bun, zise Sir Henry. Mi-l imaginez deja pe Sir Ambrose. Şi acum fata, Sylvia, sau cum spuneţi că se numea?

— Sylvia Keene. Era frumoasă, într-adevăr frumoasă. Blondă şi cu un ten splendid. Nu prea deşteaptă. De fapt, chiar proastă.

— Ei, lasă, lasă Dolly, protestă soţul ei.

— Bineînţeles, Arthur nu e de aceeaşi părere, zise sec doamna Bantry. Dar era proastă, niciodată nu spunea un lucru demn de ascultat.

— Era una dintre fiinţele cele mai graţioase pe care le-am văzut vreodată, mărturisi colonelul Bantry cu duioşie. S-o fi văzut când juca tenis – era pur şi simplu încântătoare. Şi plină de umor, o fiinţă amuzantă. Şi cu maniere alese. Garantez că toţi tinerii o vedeau aşa.

— Aici greşeşti, interveni doamna Bantry. Juvenalitatea în sine nu mai are farmec pentru tinerii de azi. Numai ageamiii de felul tău, Arthur, mai fabulează aşa în privinţa tinerelor.

— A fi tânăr nu-i suficient, zise Jane. Trebuie să ai şi S. A.

— Ce înseamnă S. A.? Întrebă Miss Marple.

— Sex appeal, o lămuri Jane.

— Aha, adică ceea ce pe vremea mea se numea, a avea pe vino-ncoa”, se dumiri Miss Marple.

— Nu e rea treaba cu descrierile, zise Sir Henry. Doamna, de compagnie” aţi descris-o, dacă nu mă-nşel doamnă Bantry, drept genul pisicuţă, nu?

— Nu m-am referit la o felină, ci la un gen de persoană „torcătoare”, dacă mă-nţelegeţi, răspunse doamna Bantry. Întotdeauna amabilă. Aşa era Adelaide Carpenter.

— Cam câţi ani avea?

— În jur de patruzeci. Locuia acolo de mult, de când Sylvia avea unsprezece ani. O persoană plină de tact. Una din acele văduve nefericite cu multe neamuri aristocratice dar cu prea puţini bani. Personal, n-o agream; dar mie nu mi-au plăcut niciodată oamenii cu degete lungi şi albe. Şi nu mi-au plăcut nici pisicuţele.

— Dar domnul Curie?
— O, un bătrânel din aceia gârboviţi de ani, care seamănă atâta între ei că aproape nu-i deosebeşti. Se înflăcăra numai când era vorba despre cărţile lui vechi, niciodată altcândva. Nu cred că Sir Ambrose îl cunoştea mai îndeaproape.
— Dar vecinul Jerry?
— Un băiat foarte încântător. Era logodit cu Sylvia. De aceea, toată povestea a fost atât de tristă.
— Mă întreb., începu Miss Marple dar se opri.
— Ce?
— Nimic, dragă.
Sir Henry o privi curios pe bătrânică. Apoi adăugă îngândurat:
— Deci tinerii erau logodiţi. De multă vreme?
— Cam de un an. Sir Ambrose se opusese logodnei pe motivul că Sylvia era prea tânără. Dar, după un an de logodnă, cedă şi căsătoria urma să aibă loc curând.
— Dar, spuneţi, tânăra avea vreun venit?
— Unul foarte mic, o sută-două lire pe an.
— Nimic suspect până acum. Clithering, zise colonelul Bantry şi râse.
— E rândul doctorului să întrebe, zise Sir Henry. Eu mă aşez.
— Curiozitatea mea este strict profesională, zise doctorul Lloyd. Mi-ar plăcea să ştiu ce diagnostic s-a stabilit la anchetă, adică, vreau să spun dacă vă amintiţi sau ştiţi cumva.
— Ştiu cu aproximaţie, zise doamna Bantry. S-a vorbit de otrăvire cu digitalină, aşa se spune?
Dr. Lloyd aprobă din cap.
— Agentul activ al digitalinei are efect asupra inimii şi este, de fapt, un medicament bun în unele forme de tulburări cardiace. E un caz curios. N-aş crede, totuşi, că mâncând cineva un preparat din digitală ar putea avea un efect fatal. Se cam exagerează cu otrăvirea prin ingerarea

unor frunze sau fructe dăunătoare. Puţini oameni îşi dau seama că agentul vital, alcaloidul, trebuie extras cu grijă şi trebuie preparat.

— Doamna MacArthur i-a trimis, zilele trecute, nişte bulbi speciali doamnei Toomie, interveni Miss Marple. Iar bucătăreasa doamnei Toomie i-a luat drept cepe şi a reuşit să îmbolnăvească toată familia Toomie.

— Dar nimeni n-a murit din asta, zise dr. Lloyd.

— Nu, nu a murit nimeni, recunoscu Miss Marple.

— Eu am cunoscut o fată care a murit intoxicată cu ptomaină, îşi aminti Jane Helier.

— Să continuăm investigarea crimei, sugeră Sir Henry.

— Crimă? Se minună Jane. Credeam că e vorba de un accident.

— Dacă ar fi fost un accident, spuse Sir Henry, nu cred că doamna Bantry ne-ar fi relatat acest caz. Din cele spuse până acum, îmi dau seama că a fost un accident doar în aparenţă; în esenţă a fost ceva mai cumplit, îmi amintesc de un alt caz: diverşi musafiri discutau după cină la un party. Pereţii erau împodobiţi cu tot felul de arme vechi. Vrând să facă o glumă, unul dintre meseni apucă un pistol vechi şi ţinti spre un alt comesean ameninţându-l că-l împuşcă. În acel moment, pistolul s-a descărcat şi l-a ucis pe cel ţintit. În acest caz, a trebuit în primul rând să constatăm cine a încărcat arma şi, mai apoi, cine a condus în aşa fel conversaţia, încât rezultatul a fost acest joc grotesc, pentru că omul care a ţintit era absolut inocent.

— Se pare că ne confruntăm cu aceeaşi problemă şi acum. Frunzele acelea de digitală au fost amestecate voit cu cele de salvie, ştiindu-se dinainte ce se poate întâmpla. Dacă o scoatem din discuţie pe bucătăreasă – şi o scoatem, nu?

— Rămâne următoarea întrebare: cine a cules frunzele cu pricina şi le-a dus la bucătărie.

— Foarte simplu de răspuns, zise doamna Bantry. Sylvia însăşi a dus frunzele în bucătărie. Era una din treburile ei să culeagă, pentru salate, diverse ierburi, morcovi, mă rog,

tot soiul de verdeţuri pe care grădinarii nu le culeg cum trebuie. Ei îndeobşte se tem să-ţi dea ceva proaspăt şi crud; aşteaptă să fie bine coapte. Sylvia şi doamna Carpenter obişnuiau să se îndeletnicească cu aceste treburi. Iar în colţul cu salvie, într-adevăr, creştea şi digitală, aşa că greşeala a fost firească.

— Dar Sylvia le-a cules ea însăşi?

— Asta nimeni nu mai ştie. Dar aşa s-a presupus.

— Presupunerile sunt întotdeauna periculoase, interveni Sir Henry.

— Cert este că nu doamna Carpenter le-a cules, zise doamna Bantry. Pentru că, întâmplător, s-a plimbat cu mine pe terasă în acea dimineaţă. Am ieşit împreună după micul dejun. Era neobişnuit de cald şi senin pentru o zi de primăvară timpurie. Sylvia a coborât singură în grădină, dar ceva mai târziu, am văzut-o la braţ cu Maud Wye.

— Erau prietene bune, nu-i aşa? Întrebă Miss Marple.

— Da, răspunse doamna Bantry. Păru că mai vrea să adauge ceva, dar se opri.

— De când se afla prietena ei acolo? Continuă Miss Marple.

— De vreo două săptămâni, zise doamna Bantry.

În vocea ei se strecură o uşoară tulburare.

— Nu vă plăcea domnişoara Wye, sugeră Sir Henry.

— O, cum să nu…

Tulburarea din vocea ei se accentuă.

— Ne ascundeţi ceva, doamne Bantry, spuse Sir Henry uşor acuzator.

— Mă gândeam la ceva, dar parcă n-aş mai vrea să insist, zise Miss Marple.

— La ce?

— La faptul că aţi spus că tinerii erau logodiţi şi că de aici provenea marea tristeţe. Dar vocea dumneavoastră nu suna prea convingător când aţi spus asta, înţelegeţi?

— Ce persoană chiţibuşară sunteţi, zise doamna Bantry. Le ştiţi întotdeauna pe toate. Da, într-adevăr mă gândeam la

ceva dar nu ştiu dacă ar trebui s-o spun sau nu.
— Trebuie s-o spuneţi, zise Sir Henry. Oricâte scrupule aţi avea, nu trebuie să ne ascundeţi nimic.
— Atunci, iată despre ce e vorba: într-o seară, de fapt chiar în seara premergătoare tragediei, m-am plimbat întâmplător pe terasă înainte de cină. Fereastra camerei de zi era deschisă. Şi i-am văzut pe Jerry Lorimer şi pe Maud Wye. El... El o săruta. Nu ştiam dacă e ceva întâmplător sau, mă rog, chiar ştiu eu ce altceva. Ştiam că lui Sir Ambrose nu i-a plăcut niciodată Jerry Lorimer, deci îl cunoştea ce fel de tânăr era. Dar de un lucru sunt sigură: fata aceea, Maud Wye, îl iubea nespus de mult. De-aţi fi văzut-o cum îl privea când nu îi observa nimeni. Şi cred, de fapt, că erau mai potriviţi ei doi decât Sylvia cu el.
— Vreau să vă întreb ceva înainte! Ca Miss Marple să aibă cuvântul, zise Sir Henry. Vreau să ştiu dacă, după tragedie, Jerry Lorimer s-a căsătorit cu Maud Wye?
— Da, după şase luni, confirmă doamna Bantry.
— Şeherezado, Şeherezado, şi când mă gândesc ce simplu ne-ai spus această poveste la început. Şi uite ce palpitantă a devenit, zise Sir Henry. Oase goale şi când te gândeşti câtă carne găsim acum pe ele.
— Nu vorbi aşa, spuse doamna Bantry. Şi nu folosi cuvântul carne. Vegetarienii o fac. Ei obişnuiesc să spună: eu nu mănânc niciodată carne", o spun într-un fel de-ţi taie cheful să-ţi mai mănânci friptura. Domnul Curie era vegetarian. El mânca ceva foarte special la micul dejun. Bătrâneii aceştia cu bărbi sunt întotdeauna ciudaţi. Au şi un fel de lenjerie de corp…
— Ce naiba, Dolly, spuse soţul ei, ce ştii tu despre lenjeria de corp a domnului Curie?
— Nimic, zise doamna Bantry cu demnitate. Doar stăteam şi mă gândeam.
— Îmi schimb afirmaţia anterioară, spuse Sir Henry. Prezentarea personajelor e foarte interesantă, parcă le şi văd aievea… Miss Marple, aveţi cuvântul.

— Firea omului e întotdeauna foarte curioasă, Sir Henry. E ciudat să vezi cum anumite tipuri tind întotdeauna să acţioneze în acelaşi fel.

— Două femei şi un bărbat, vechiul şi eternul triunghi uman, continuă Sir Henry, îmi imaginez că aceasta este baza cazului nostru.

Dr. Lloyd îşi drese vocea.

— Mă gândeam la ceva. Doamnă Bantry, spuneţi că şi dumneavoastră aţi fost bolnavă?

— Ba bine că nu! Şi Arthur! Şi toţi ceilalţi.

— Deci toţi, zise doctorul. Înţelegeţi la ce mă gândesc? Cine a plănuit totul a acţionat ciudat: fie că a mers la marele risc, fie că n-a ţinut cont de viaţa niciunuia. E greu de crezut că un om poate, în mod voit, să otrăvească opt oameni în scopul înlăturării unuia singur.

— Înţeleg unde bateţi, zise Sir Henry meditativ. Mărturisesc că şi eu m-am gândit la acest aspect.

— Putea să se otrăvească şi pe sine, adăugă Jane Helier.

— A lipsit cineva de la masă în seara aceea? Întrebă Miss Marple.

Doamna Bantry clătină din cap:

— Toată lumea a fost acolo.

— În afară de domnul Lorimer, presupun, draga mea. El nu locuia în casă, nu?

— Nu, dar în seara aceea a cinat cu noi, zise doamna Bantry.

— Aha! Miss Marple îşi schimbă vocea: Asta-i cu totul altceva.

Se arătă încruntată şi uşor agitată.

— Ce proastă sunt, murmură ea, chiar proastă.

— Vă mărturisesc că acest aspect mă surprinde, Lloyd, zise Sir Henry. Cum se putea asigura cineva că fata şi numai fata va primi doza fatală?

— Nu putea, zise doctorul. Asta mă face să cred altceva. Dar dacă presupunem că nu fata a fost victima prevăzută?

— Cum?

— În toate cazurile de otrăvire cu mâncare rezultatul este nesigur. Câţiva oameni mănâncă aceeaşi mâncare. Ce se întâmplă? Unul sau doi sunt uşor bolnavi, doi sau mai mulţi sunt serios afectaţi, iar unul moare. Cam aşa e: nimic nu e sigur. Dar există cazuri unde intervine un alt factor. Digitalina este un medicament care acţionează direct asupra inimii – după cum v-am mai spus, este şi prescris în unele cazuri. Acum, în casă exista o singură persoană care suferea de inimă. Dacă el era victima aleasă? Doza care pentru ceilalţi nu ar fi fost fatală ar fi fost fatală pentru el – cam aşa trebuie să fi gândit ucigaşul. Că lucrurile s-au întâmplat altfel, este dovada a ceea ce tocmai vă spuneam – nesiguranţa şi imprevizibilitatea efectului medicamentelor asupra omului.

— Deci, dumneavoastră credeţi că Sir Ambrose a fost persoana vizată? Întrebă Sir Henry. Da, da, şi fata să fi fost omorâtă din greşeală.

— Cui îi reveneau banii după moartea lui? Se interesă Jane.

— Iată o întrebare bună, domnişoară Helier. Una din primele care obişnuiam să le pun în vechea mea profesie, spuse Sir Henry.

— Sir Ambrose avea un fiu, zise doamna Bantry. Dar se certaseră cu câţiva ani în urmă. Cred că băiatul era nebun. Totuşi, nu sta în puterea lui Sir Ambrose să-l dezmoştenească. Clodderham Court era o moştenire inalienabilă. Martin Bercy urma să capete titlul de proprietar al întregii averi. Ar mai fi fost nişte bunuri pe care Sir Ambrose se hotărâse să le lase drept moştenire Sylviei. Ştiu toate acestea, pentru că Sir Ambrose a murit la mai puţin de un an de la tragica întâmplare despre care vă povesteam şi nu şi-a reînnoit testamentul după dispariţia fetei. Cred că banii au fost transferaţi Coroanei sau probabil că i-a moştenit tot fiul său, în calitate de ruda cea mai apropiată, nu ştiu exact cum a fost.

— Deci moartea lui ar fi interesat doar un fiu care, oricum, nu era prezent şi pe fata care a murit, se gândi Sir Henry cu voce tare. Asta nu lămureşte prea mult situaţia.

— Dar femeia cealaltă, pe care doamna Bantry a numit-o pisicuţă, ea nu se alegea cu nimic? Întrebă Jane.

— Ea nu a fost menţionată în testament, preciză doamna Bantry.

— Miss Marple, nici măcar nu ne ascultaţi, observă Sir Henry. Sunteţi cu gândul departe de noi.

— Mă gândeam la bătrânul domn Badger, farmacistul, zise Miss Marple. Avea o menajeră foarte tânără, îndeajuns de tânără să-i poată fi nu numai fiică, ci chiar nepoată. N-a spus nimănui nici un cuvânt, familiei sau nepoţilor care trăiau în aşteptarea unei moşteniri, iar când a murit, ce credeţi? Erau căsătoriţi de doi ani, fără ştirea nimănui. Fireşte, domnul Badger era farmacist şi un bătrân destul de necioplit, pe când Sir Ambrose Bercy era un gentleman perfect, după cum spune doamna Bantry, dar, cu toate acestea, natura umană este aceeaşi peste tot.

Se lăsă un moment de linişte. Sir Henry aruncă o privire aspră către Miss Marple care îi răspunse cu blândeţea ochilor ei albaştri, uşor exoftalmici. Jane Helier sparse tăcerea.

— Spuneţi-mi, această doamnă Carpenter arăta bine?

— Da, în felul ei, dar… Nimic deosebit.

— Avea o voce plăcută, îşi aminti colonelul Bantry.

— De felină, că altfel nu-i pot spune. Era o pisicuţă, aprecie doamna Bantry.

— Şi ţie ti se va spune aşa într-o bună zi, Dolly.

— Nu-mi displace să fiu o pisicuţă în cercul prietenilor mei, zise doamna Bantry. Dar, oricum, eu nu agreez femeile, ştii şi tu. Prefer bărbaţii şi florile.

— Aveţi excelente gusturi, n-am ce spune, interveni Sir Henry. Mai ales, în a-i pune pe bărbaţi pe primul loc.

— O chestiune de tact, lămuri doamna Bantry… Ei, dar să revenim la problema noastră. Cred că v-am relatat totul

corect, nu, Arthur?
— Da, draga mea. Oricum, nu cred că cineva se îndoieşte de acest lucru.
— Şi acum, dumneavoastră. Doamna Bantry arătă cu degetul înspre Sir Henry.
— O s-o iau mai pe ocolite, pentru că, vedeţi dumneavoastră, nu am certitudinea cazului. Să-l luăm pe Sir Ambrose. El n-ar fi apelat la această modalitate de sinucidere; pe de altă parte, nu ar fi câştigat nimic de pe urma morţii fetei. Deci, îl scoatem de pe lista suspecţilor. Domnul Curie. N-avea nici un motiv să dorească moartea fetei. Iar dacă ţinta otrăvirii ar fi fost Sir Ambrose, motivul ar fi că furase vreun manuscript rarisim. Nu stă în picioare, deci şi domnul Curie este scos de pe lista suspecţilor, în pofida suspiciunilor doamnei Bantry. Domnişoara Wye. N-ar fi avut nici un motiv să-l omoare pe Sir Ambrose, în schimb ar fi putut dori moartea Sylviei. Râvnea la inima şi la mâna logodnicului acesteia, după cum am aflat şi din cele relatate de doamna Bantry. Ea a fost cu Sylvia dimineaţa în grădină, aşa că a avut posibilitatea să culeagă frunzele otrăvitoare. Domnişoara Wye rămâne pe listă. Tânărul Lorimer. Avea motive pentru ambele cazuri. Dacă scăpa de fată, putea să se însoare cu cealaltă. Deşi e cam drastic să ucizi pentru un asemenea motiv când o logodnă se desface atât de uşor în zilele noastre. Dacă ar fi murit Sir Ambrose, s-ar fi însurat cu o fată bogată, nu cu una săracă. Acest aspect are importanţă sau nu, în funcţie de situaţia lui financiară. Dacă se descoperă că proprietatea lui era ipotecată şi doamna Bantry ne-a ascuns acest lucru, aş cere penalizarea ei pentru acţiune incorectă. Şi-acum, doamna Carpenter. Să ştiţi că o suspectez pe această doamnă. O dată, pentru mâinile ei albe, mai apoi pentru alibiul excelent avut pentru momentul când s-au cules ierburile. N-am niciodată încredere în alibiuri. Şi mai am un motiv pentru care o suspectez, dar deocamdată îl păstrez numai pentru mine. Totuşi, pentru că trebuie să-mi exprim părerea, o consider

pe domnişoara Maud Wye autoarea crimei pentru că există mai multe probe împotriva ei decât a celorlalţi.

— Următorul. Doamna Bantry arătă spre doctorul Llyod.

— Cred că greşiţi, Clithering, în a menţine părerea că moartea fetei a fost premeditată. Sunt convins că ucigaşul voia să-l lichideze pe Sir Ambrose. Pe tânărul Lorimer nu-l cred în stare de aşa ceva pentru că avea prea puţine cunoştinţe. Sunt înclinat să cred că vinovata este doamna Carpenter. Ea trăia de mulţi ani în familie, cunoştea starea sănătăţii lui Sir Ambrose şi putea foarte bine să aranjeze astfel lucrurile ca Sylvia să fie cea care să culeagă frunzele (aţi spus şi dumneavoastră că fata nu era prea deşteaptă). Motivul, vă mărturisesc, nu-l văd; dar mă aventurez să presupun că Sir Ambrose întocmise odată un testament în care şi ea figurase. Cam asta pot spune.

Doamna Bantry îşi îndreptă degetul arătător spre Jane Helier.

— Nu ştiu ce să spun, decât atât: de ce să nu fie chiar fata vinovată? Ea a dus frunzele în bucătărie, la urma urmei. Aţi spus că Sir Ambrose se opusese căsătoriei ei. Dacă el murea, ea căpăta banii şi se putea mărita. Şi ştia la fel de bine care este starea sănătăţii lui Sir Ambrose ca şi doamna Carpenter.

Degetul doamnei Bantry se îndreptă acum spre Miss Marple.

— Şi-acum, atoateştiutoarea noastră prietenă, zise ea.

— Sir Henry a explicat totul foarte clar, începu Miss Marple. Doctorul Lloyd a avut perfectă dreptate în tot ce a spus. Pentru ei, totul este foarte limpede. Mă întreb însă dacă doctorul Lloyd a sesizat un aspect al spuselor sale. Vedeţi dumneavoastră, nefiind medicul curant al lui Sir Ambrose, nu putea şti ce fel de boală a inimii avea acesta, nu-i aşa?

— Nu prea văd ce vreţi să spuneţi, Miss Marple, o întrerupse doctorul Lloyd.

— Dumneavoastră presupuneţi, nu-i aşa, că Sir Ambrose avea o afecţiune în care digitalina era dăunătoare. Dar n-avem nici o dovadă că ar fi aşa. Ar putea la fel de bine să fie şi invers.

— Invers?

— Da, n-aţi spus dumneavoastră că este deseori prescrisă în bolile cardiace?

— Tot nu înţeleg. Miss Marple, unde vreţi să ajungeţi?

— S-ar fi putut foarte bine ca Sir Ambrose să aibă digitalină în permanenţă, fără să trebuiască s-o justifice. Ceea ce încerc să spun (întotdeauna mă exprim greoi) este aceasta: să presupunem că cineva vrea să otrăvească pe altcineva cu o doză fatală de digitalină. Cel mai simplu lucru nu e oare să aranjeze în aşa fel, încât toată lumea să fie otrăvită cu frunze de digitalină? În niciunul din cazuri nu va fi fatală, firește, dar în acelaşi timp, nimeni nu va fi surprins să existe o victimă; după cum spunea şi doctorul Lloyd, aceste lucruri sunt incerte. Nimeni nu se va întreba dacă fata a mâncat o doză fatală de digitalină sau ceva de felul acesta. Putea foarte bine să-i fi fost amestecată într-un cocteil, sau în cafea, sau chiar să-i fi fost administrată sub forma unei băuturi tonice.

— Vreţi să spuneţi că Sir Ambrose şi-a otrăvit pupila, pe fata încântătoare pe care o iubea?

— Exact, spuse Miss Marple. Vedeţi cazul domnului Badger şi al menajerei sale tinere. Să nu-mi spuneţi că-i un lucru absurd ca un bărbat de şaizeci de ani să se îndrăgostească de o fată de douăzeci. Se întâmplă în fiecare zi. Îndrăznesc să spun că în cazul unui autocrat ca Sir Ambrose este nebunie curată, cum deseori se întâmplă în asemenea împrejurări. El n-a putut suporta gândul de a o vedea măritată – s-a şi opus cât a putut – şi a cedat. Gelozia lui nebunească a luat asemenea proporţii încât a preferat s-o omoare decât s-o lase lângă tânărul Lorimer. Probabil că avea de mult în cap acest gând, devreme ce frunzele de degeţel creşteau printre salvii. Le-ar fi cules chiar el, la un

moment dat, şi le-ar fi trimis la bucătărie chiar prin ea. E groaznic să te gândeşti la asta, dar cred că trebuie să privim mai compătimitor această situaţie. Bărbaţi, onorabili chiar, la vârsta aceasta devin ciudaţi, mai ales când e vorba de tinere. Ultimul nostru organist... O, dar să nu mai bârfesc...

— Doamna Bantry, ăsta-i adevărul? Întrebă Sir Henry.

Doamna Bantry aprobă din cap.

— Da. Niciodată nu mi-aş fi imaginat această întâmplare altfel decât ca pe un accident. Pe urmă, după moartea lui Sir Ambrose, am primit o scrisoare. Lăsase instrucţiuni să-mi fie trimisă. În ea mi-a dezvăluit tot adevărul. Nu ştiu de ce, dar noi doi întotdeauna ne-am înţeles foarte bine.

În tăcerea care se lăsă, simţi o obiecţiune mută şi se grăbi să adauge:

— Să nu credeţi că trădez secrete. Am schimbat toate numele personajelor. N-aţi observat ce uimit a fost Arthur când am rostit numele de Sir Ambrose? N-a înţeles de la început. Am schimbat totul. Este ca în cărţi, când la început scrie: „Toate personajele din această nuvelă sunt fictive”. Niciodată nu afli cine sunt de fapt.

SFÂRŞIT